

Vapaa-aikatoimiala

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ SEKÄ ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ, EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ JA MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA VUODELTA 2020

Vapaa-aikatoimialan johdon vastuulla on huolehtia siitä, että yksikössä on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva sisäinen valvonta. *Vapaa-aikatoimialan* sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty seuraavasti;

Vapaa-aikatoimialan johto vastasi ja huolehti siitä, että toimialalla oli sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva sisäinen valvonta. Toimialan hallinnon järjestämispäätöksen 11. luku sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät. Toimintatapa toteutui osana johtamista, toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, toimintoja ja prosesseja, tuloksellisuuden arviointia sekä talouden ja hallinnon menettelyjä. Toimialan johtoryhmään kuuluivat toimialajohtaja, hallinto- ja henkilöstöpäällikkö, taluspäällikkö, kehittämisspäällikkö, kaupunginsihteeri, viiden palvelualueen johtajat, teatterin toimitusjohtaja, markkinointipäällikkö ja erityisasiantuntija.

Vapaa-aikatoimialan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty voimassa olevien lakien, kaupungin hallintosäännön, konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, toimialan hallinnon järjestämispäätöksen sekä em. säännöksiä täydentävien toimivallan siirtoa ja määrittelyä koskevien päätösten mukaisesti.

Toimialan arvot ja toimintaperiaatteet on määritelty sekä kaupungin strategiasta ja strategisista ohjelmista johdetut tavoitteet asetettu toimialan strategisessa sopimuksessa sekä jalkautettu viiden palvelualueen ja hallinnon operatiivisissa sopimuksissa ja palvelutuotosopimuksissa. Hyvän hallinnon toimintatapoihin liittyvää ohjausta ja viestintää yhteen sovitettiin johtoryhmissä, yhteistoimintaelimessä, tiimeissä sekä henkilöstökokouksissa. Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten valvontavastuut käytiin läpi perehdytyksessä. Toimialalla toteutettiin kehittämissuunnitelmia ja projekteja konsernille hyväksytyyn kehittämismalliin mukaisesti. Tavoitteiden (talous, henkilöstö ja toiminta) toteutumista seurattiin tunnuslukujen, tilastojen, asukaskyselyjen, asiakaskyselyjen ja muiden palautteiden sekä raporttien avulla lautakunnissa, palvelualueiden johtoryhmissä ja toimialan johtoryhmässä. Poikkeamat käsiteltiin ja analysoitiin sekä tarvittavat toimenpiteet määriteltiin ja vastuutettiin. Sopimukset rekisteröitiin JoutseNet:iin. Sidosryhmät on tunnistettu. Viestinnässä käytettiin monipuolisia ja saavutettavia viestintäkanavia ja -välineitä.

Vapaa-aikatoimiala on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Toimialan palvelualueet toimivat konsernin pilotina ja toteuttivat riskien arvioinnin sähköiseen pohjaan vuonna 2020. Toimialan ja palvelualueiden johtoryhmissä sekä organisaation yksiköissä riskejä ja niiden ehkäisy – ja vähentämistoimenpiteitä arvioitiin ja vastuita päivitettiin korona -epidemiasta ja -tilanteesta johtuen edellisiä vuosia enemmän. Riskien arvioinnissa on toistuvasti todettu, että esim. tilojen kunnossapitoon ja huoltoon liittyvien riskien toimenpiteissä toimialan toimivalta rajoittuu seurantaan ja ilmoittamiseen/ yhteydenpitoon. Valmiussuunnitelman päivityksen yhteydessä varautumistoimenpide -taulukon täydennettiin viime vuosina riskien arvioinnissa toistuvasti toimialatasolla merkittävimmiksi arvioidut, seuraavat riskit; Henkilöstöriskit/Henkilöstön saatavuus heikkenee, Toiminnalliset riskit/ Tilaresurssit eivät ole ajan tasalla, Tekninen infrastruktuuri/Lämmön, sähkön, veden ja ilmastoinnin häiriöt ja kemikaalivuodot sekä Työturvallisuus ja Terveysriskit/ Uh-

kaavat ja väkivaltatilanteet. Suunnitelma sisältää kuvaukset häiriö- tai riskitilanteista sekä kuhunkin tilanteeseen varautumisen toimenpiteet (eri vaiheissa) ja vastuut.

Vapaa-aikatoimialaan kohdennettiin vuonna 2020 yksi sisäisen tarkastuksen jälkiseuranta (Asiakaspäätteet kirjastoissa), jossa todettiin tarkastusraportissa todettujen suositusten toteutuneen 6/6 sekä yksi tarkastus (Toimialan materiaalihankinnat), jonka raporttiin kirjatut suositukset on käsitelty toimialan johtoryhmässä sekä päätetty esim. hankintojen säännöllisestä seurannasta toimialatasolla. Kaikkia toimialoja koskevia tarkastuksia tehtiin kaksi. Virka- työ- ja koulutusmatkojen kustannukset; käytännöt ja ohjeiden noudattaminen - tarkastusraportissa ei ollut erityisiä vapaa-aikatoimialalle kohdennettuja suosituksia. Tuntipalkat, palkanmaksuprosessi ja valvontakeinot, tarkastusraportin suosituksen mukaisten toimenpiteiden ohjeistusta ja ohjausta on annettu palvelualueille esimerkiksi työvuorokäytäntöihin ja palkkojen maksun itsepalveluportaaliin -prosessin käytössä.

Sisäisen valvonnan toimivuutta seurataan johtoryhmissä ja käytäntöjä ensisijaisesti vuorovai- kutuksessa oman esimiehen ja ylemmän organisaatiotason kanssa. *Vapaa-aikatoimialan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty vuoden 2020 aikana mm. päivittämällä hallin- non järjestämispäätös, tarkistamalla poikkeus- ja häiriötilanteiden vastuita ja tehtäviä, hyväk- symällä viestinnän ja markkinoinnin vuosisuunnitelma sekä kiinnittämällä huomiota työntekijöi- den perehdytykseen, henkilöstön tukemiseen uusissa tilanteissa ja työnteon muutoksissa esim. uusia palveluja kehitettäessä. Materiaalihankintojen ja palkanmaksuprosessien sääntö- jen ja ohjeiden mukaisten käytäntöjen noudattamisen toimialatasoista tukea, ohjausta ja seu- rantaa tehostettiin. Organisaatioita ja prosesseja kehitettiin esim. nuoriso- ja museopalveluis- sa. Korona -epidemia edellytti organisaatiolta joustavuutta sekä valmiutta tehdä nopeasti eri- tyispäätöksiä ja -toimenpiteitä. Kriittiset tehtävät päivitettiin sekä tehtiin useita päätöksiä toi- minnan supistamisesta ja rajoittamisesta. Palveluissa kehitettiin lähipalvelujen rinnalle ja osit- tain korvaaviksi sähköisiä palveluja.*

Toimialan itsearviointiin ja edellä kuvattujen asioiden perusteella *vapaa-aikatoimialan* sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on keskimäärin tyydyttävä. Erilaisista palvelualueista muo- dostuvassa, monipuolisessa organisaatiossa tiedon välittämisen ja käytäntöjen yhtenäisen toteuttamisen varmistaminen on vaikeaa. Viime vuonna korona -epidemia lisäsi sisäisen val- vonnan ja riskienhallinnan haasteellisuutta. Parhaiten ja yhtenäisimmin toteutuvat arvojen, periaatteiden ja tavoitteiden määrittely, toimivallan ja vastuun määrittely sekä tulojen seura- aminen ja menojen hyväksyminen. Kehittämistä arvioidaan olevan erityisesti sopimushallinnas- sa, tietosuoja ja tietoturva-asioissa sekä tiedonkulun viiveettömyydessä.

Vuonna 2021 hallinnon uudistuksen toteuttamisen edetessä sekä muiden uudistusten (Aura - hanke, sopimusten hallinta jne.) toteutuessa tulee tarkistaa ja tarvittaessa päivittää vapaa- aikapalvelukokonaisuuden sisäiseen valvontaan sekä riskienhallintaan liittyvät vastuut, tehtä- vät ja käytännöt.

Turku 15.1.2021

Minna Sartes